

Foto 1. Veren van een houtduif, afgebeten door een boommarter.

Crime Scene Investigation

In de vijfde aflevering van de reeks Herkennen van diersporen gaat het over ‘crime scene investi-
gation’ oftewel wie heeft wie gegeten. Daarbij staan de vos, bunzing en boommarter centraal.

Tekst en foto's Aaldrik Pot

Het is natuurlijk een wat lugubere bezig-
heid om half vergane dierenlijken om te
draaien en te bestuderen. Maar het levert
vaak wel weer een schat aan informatie
op. Met een beetje fantasie, maar bovenal
gezond verstand kun je je een voorstelling
maken wat er zich op de plaats delict heeft
afgespeeld. Vossen en de grotere marter-
achtigen hebben bijvoorbeeld geregeld vo-
gels op het menu staan. De resten van

vogels vind je dan terug in de vorm van af-
gebeten veren. De vos heeft relatief sterke
kaken en bijt vleugels vaak met één of
twee kauwbewegingen af. De boom- en
steenmarter hebben daar wat meer werk
mee, waardoor de veerpunten vaak wat ra-
feliger zijn (foto 1). Het blijft echter lastig
om dit verschil te herkennen, als het al
mogelijk is. De locatie waar je de prooi-
resten vindt, zoals in de buurt van een vos-

senburcht of onder een roofvogelnest
(dagrustplaats van boommarters), vormt
vaak een betere aanwijzing. Ook roofvogels
zoals havik en sperwer eten vogels, maar
zij trekken de veren uit het lijf van de prooi.
Hierdoor blijven de punten van de veer-
schacht intact. Sommige boommarters hebben een bij-
zondere jachttechniek op vogels ontwik-
keld. Zoals bekend nestelen mezen en

bonte vliegenvangers graag in nestkastjes.
Diverse vogelonderzoekers maken daar
handig gebruik van. Boommarters kunnen
dat onderzoek echter danig verstoren. Ze
zijn namelijk in staat om via de invliegope-
ning van het nestkastje met hun poot de
inhoud naar buiten te 'hengelen'. Wanneer
een boommarter zich eenmaal heeft ge-
specialiseerd in deze jachttechniek kan hij
voor grote gaten zorgen in de onderzoeks-
data. En in de vogelpopulatie ter plaatse
natuurlijk (foto 2).

Een interessant fenomeen bij vossen is dat
ze hun prooien begraven. Soms is de oogst
zo overvloedig dat ze een voorraadjie aan-
leggen. Het is bekend dat vossen dat bij-
voorbeeld doen in tijden dat de
lijsterachtigen zich te goed doen aan gis-
tende duindoornbessen. Koperwieken en
kramsvogels die dan half dronken op de
grond vallen, worden door de vos gegrepen
en even verderop in het duin begraven. Ze
doen dit echter ook met grotere prooien
die ze niet in een keer op krijgen, zoals bij-
voorbeeld met blauwe reigers (foto 3).
Vooral tijdens strenge winters, als blauwe
reigers verzwakt raken, vallen ze geregeld
ten prooi aan een vos.

Ook bunzingen leggen voorraden aan. Zij
doen dat echter vooral in het voorjaar als
de kikkers en padden aan het paren zijn
geslagen. De amfibieën, die dan maar een
ding aan hun hoofd hebben, zijn in die pe-
riode een gemakkelijke prooi. Met soms
tientallen tegelijk vist de bunzing ze uit het
water. Vaak eet hij wel meteen de inhoud
van de buik op, maar laat hij de rest van
het padden- of kikkerlijf op een bultje lig-
gen (foto 4). Later, als de voorplantings-
piek voorbij is, eet hij een deel van deze
voorraad alsnog op.
Ik was er eens getuige van hoe zoiets in

zijn werk gaat. Een bunzingman had langs
een gekanaliseerde beek meerdere van die
hoopjes aangelegd. In de vroege ochtend-
uren liep hij de bultjes langs en viste er af
en toe een kikker of pad uit. Die nam hij
mee naar een beschut plekje onder een
bramenstruik even verderop en hij pro-
beerde het inmiddels behoorlijke inge-
droogde lijk alsnog naar binnen te werken
(foto 5). De kop en een deel van de achter-
poten bleef meestal achter. Omdat padden
een gifklier op hun kop hebben, worden
hiervan alleen de achterste delen gegeten.
Bruine ratten eten in het voorjaar ook ge-
regeld kikkers, zij wagen zich echter niet
aan padden.

Tot slot een gedraging van de bunzing
waar ik niet veel grip op krijg. Tijdens mijn
struintochtjes langs bosranden vind ik ge-
regeld uitgegraven holen van een bosmuis
of rosse woelmuis. De opening van het hol
heeft dan een diameter van een centimeter
of acht. Meestal is het brandschoon rond
de holopening, maar soms zijn er ook
prooi-resten te vinden van bijvoorbeeld een
vogel (foto 6) of ligt er een uitwerpsel voor
de 'deur'. Ik kan niet anders bedenken dat
dan dit (tijdelijke) verblijfplaatsen zijn van
een bunzing. Er is echter één probleem, ik
vind deze holen zo vaak dat je zou moeten
struikelen over de bunzingen. Het geringe
aantal waarnemingen dat twee jaar gele-
den is binnengekomen in het kader van het
Jaar van de bunzing onderschrijft die ge-
dachte echter totaal niet.

Meer dierspoorverhalen, waaronder een-
tje over het zogenaamde sterrenschot, zijn
te vinden op www.natuurspoor.com. Reac-
ties en aanvullingen op dit artikel zijn van
harte welkom op aaldrikpot@gmail.com.

Foto 2. Door boommarter geplunderde nestkast.

Foto 3. Een vos heeft een blauwe reiger begraven
en later weer opgegraven.

Foto 4. Voorraadjie kikkers en padden van een bunzing.

Foto 5. Eetplaats van een bunzing.

Foto 6. Hol van een bunzing aan de rand van een beekdal.
Voor de deur liggen de prooi-resten van een vogel. Gek ge-
noeg zijn veel van de veerpunten nog intact.

In de volgende aflevering gaat het over vraat-
sporen aan naaldbomkegels en noten.